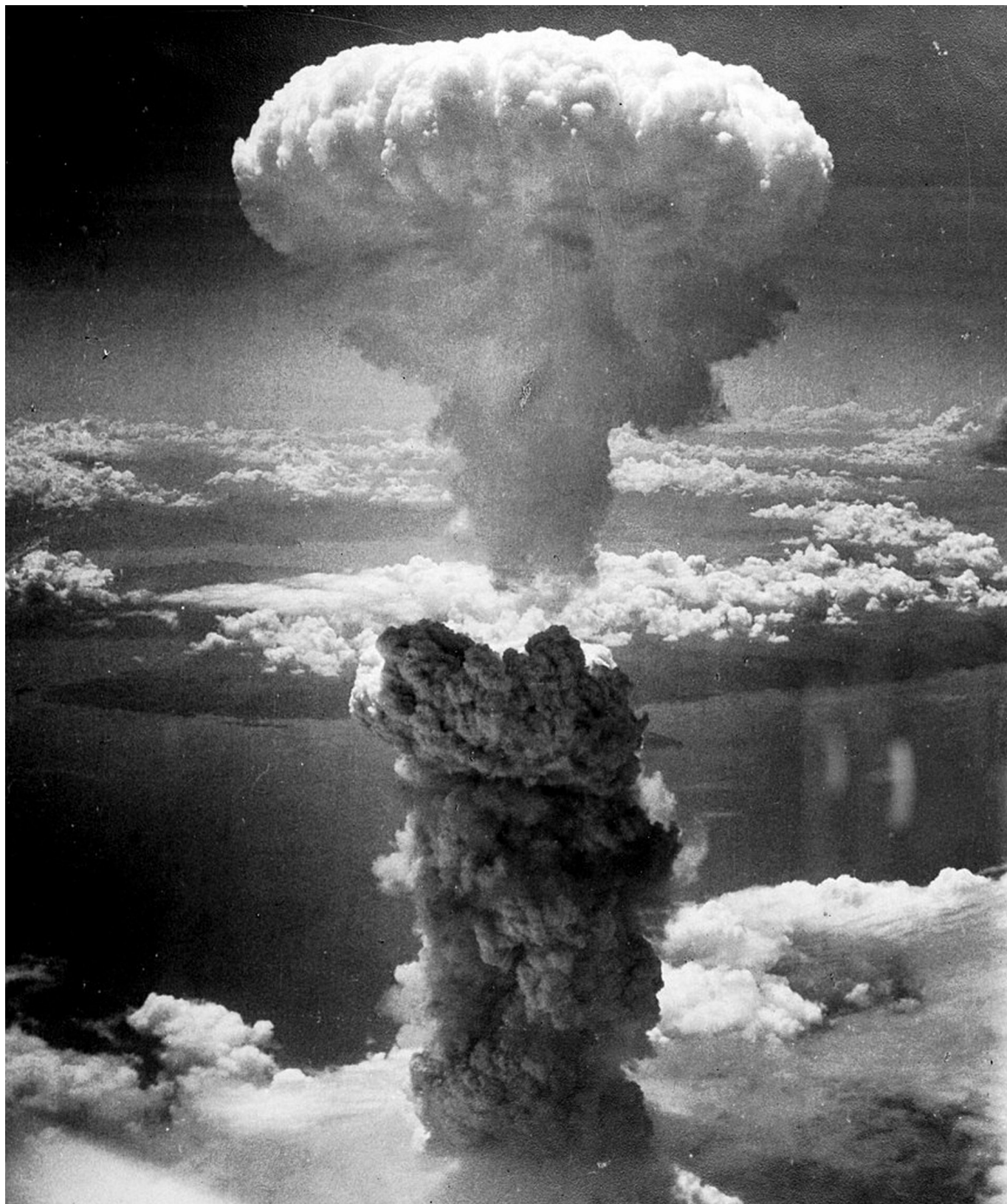

Koniec wojny na Pacyfiku – Hiroszima i Nagasaki

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)

- [Film edukacyjny](#)
- [Audiobook + Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

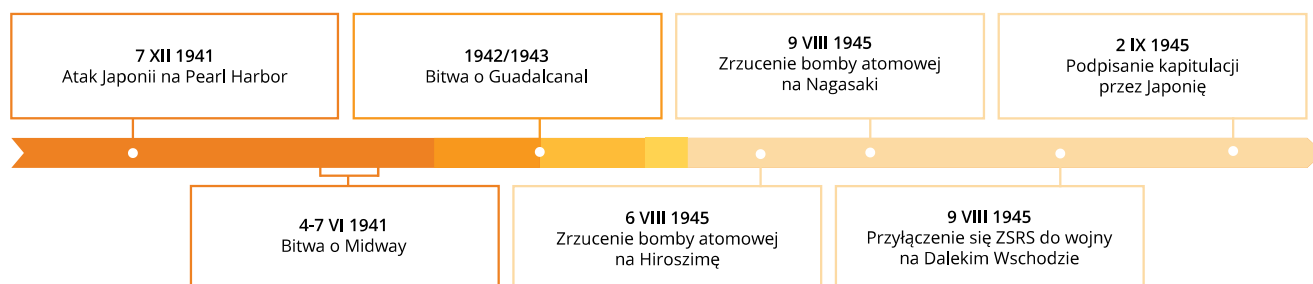
- Źródło: *Akt kapitulacji Japonii podpisany na pokładzie pancernika „Missouri” w Zatoce Tokijskiej 2 IX 1945 r.*, [w:] *Wiek XX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów*, oprac. S.B. Lenard, M. Sobańska-Bondaruk, Warszawa 1998, s. 237–238.
- Źródło: *Z ustaleń konferencji w Jałcie 4–11 lutego 1945 roku*, dostępny w internecie: historiamniejznanaizapomniana.wordpress.com [dostęp 16.06.2020 r.].
- Źródło: *Końcowa faza wojny na Pacyfiku*, [w:] P. Johnson, *Historia świata od roku 1917 do lat 90-tych*, Warszawa 1992, s. 568–569.

Koniec wojny na Pacyfiku – Hiroszima i Nagasaki

Zdjęcie Charlesa Levy'ego z 1945 r. przedstawiające grzyb dymu powstały w wyniku wybuchu bomby atomowej nad Nagasaki 9 sierpnia 1945 r.

Źródło: Wikimedia Commons, National Archives and Records Administration, domena publiczna.

Po sukcesie Pearl Harbor Cesarstwo Japońskie rozpoczęło szeroko zakrojoną ofensywę. Jeszcze przed atakiem na amerykańską marynarkę wojenną Japonia otrzymała od rządu Vichy Indochiny, do tej pory będące kolonią francuską. Stamtąd zaatakowała posiadłości brytyjskie, m.in. Hongkong, Birnę, Malaje, Holenderskie Indie Wschodnie oraz należące do USA Filipiny i Guam. Następnym krokiem miała być inwazja na Australię.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Twoje cele

- Scharakteryzujesz taktykę militarną przyjętą przez walczące na Pacyfiku armie.
- Wyjaśniesz, dlaczego Amerykanie postanowili sięgnąć po nową broń, i ocenisz, czy faktycznie ta decyzja to był wybór „mniejszego zła”.

- Opiszysz, jak zakończyła się wojna na Pacyfiku.

Przeczytaj

Kamikaze i taktyka żabich skoków

Zwycięski pochód wojsk japońskich w 1942 r. zatrzymali Amerykanie – najpierw w bitwie na Morzu Koralowym (7–8 maja 1942 r.), a potem pod Midway (4–7 czerwca 1942 r.). Bitwę na Morzu Koralowym stoczyły ze sobą amerykańskie i japońskie samoloty startujące z lotniskowców znajdujących się tak daleko od siebie, że ich obsługa nawet się nie widziała.

Amerykańskie i japońskie samoloty w walce powietrznej podczas bitwy o Midway (4–7 czerwca 1942 r.). Znajdująca się na atolu Midway baza amerykańska stanowiła ważny punkt strategiczny, zwłaszcza w sytuacji, gdy Japończycy zajmowali kolejne obszary Azji. Japończycy zamierzali przejąć Midway, aby wywabić i zniszczyć amerykańskie lotniskowce, ponieważ startujące z nich samoloty stanowiły zagrożenie dla samych Wysp Japońskich. Oprócz tego zajęcie Midway pozwoliłoby armii japońskiej planować uderzenie na Hawaje. Choć siły amerykańskie były skromniejsze, to Amerykanom udało się złamać japońskie szyfry i poznać plany ataku cesarskiej floty. Odniesione w bitwie pod Midway zwycięstwo miało wielkie znaczenie dla Stanów Zjednoczonych – od tego wydarzenia zaczęły one przejmować inicjatywę militarną w prowadzonych na Pacyfiku działaniach.

Źródło: Norman Bel Geddes, Wikimedia Commons, domena publiczna.

Po kolejnej porażce Japończyków w walkach o Guadalcanal pod koniec 1942 r. losy wojny na Pacyfiku odwróciły się: do ofensywy przeszli alianci. Japończycy znajdowali się w defensywie, ale bronili się zażarcie. Wierność cesarzowi i zasadom kodeksu samurajskiego wzmacniała ich opór i sprawiała, że mimo kolejnych niepowodzeń walczyli aż do ostatniego żołnierza. W 1944 r. podczas walk na Filipinach japońscy piloci po raz pierwszy dokonali ataków samobójczych.

Pilotów-samobójców z japońskich jednostek lotniczych nazywano **kamikaze** (jap., boski wiatr). Ich zadaniem było rozbicie o statek wroga samolotu wypełnionego ładunkiem wybuchowym. Japończycy byli zdeterminowani, by poprawić swoją skuteczność niszczenia amerykańskich lotniskowców, a oddziały „żywych torped” miały zapewnić Japonii przewagę w walkach na Pacyfiku i odmienić losy wojny ze Stanami Zjednoczonymi. W miarę trwania wojny szkolenie kolejnych ochotników było coraz krótsze, niektórzy nie wykonali przed atakiem ani jednego lotu ćwiczebnego – na cel naprowadzali ich doświadczeni piloci. W latach 1944–1945 podczas ataków na amerykańskie cele zginęło blisko 4 tys. pilotów kamikaze.

Japońscy piloci podczas przyspieszonego naziemnego kursu. Określenie *kamikaze* (jap., boski wiatr) pochodzi od nazwy tajfunu, który w XIII w. rozbił flotę Mongołów płynących podbić Japonię, co Japończycy uznali za dowód opieki bogów.

Wyjaśnij, z czego wynikała tak daleko posunięta zdolność do poświęcenia się japońskich pilotów w walkach.

Źródło: *Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Dzieje najnowsze cz. 2, str. 87, Warszawa 2015.*

Od sierpnia 1943 r. w rejonie Pacyfiku Amerykanie stosowali metodę walki, którą nazwali taktyką **zabich skoków**. Polegała ona na zajmowaniu kolejnych wysp na Oceanie Spokojnym i stopniowym zbliżaniu się do Japonii. Walki były wyjątkowo krwawe. Mimo kolejnych zwycięstw na Dalekim Wschodzie Amerykanie ponosili duże straty w walce z fanatycznymi żołnierzami japońskimi.

Film dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DspotVmHr>

Film nawiązujący do treści materiału

Wojska amerykańskie powoli opanowywały Aleuty, Wyspy Gilberta, Wyspy Marshalla i Nową Gwineę. Bardzo krwawe były trwające od października 1944 r. aż do lipca roku następnego walki o Filipiny oraz rejon Indochin. Podczas gdy w Europie siły alianckie systematycznie zbliżały się do terenów III Rzeszy, Amerykanie przygotowywali się do opanowania dwóch ważnych pod względem strategicznym wysp: Iwo Jimy oraz Okinawy. Ich zajęcie umożliwiło dalszy atak na Wyspy Japońskie. Jako pierwszą opanowali Iwo Jimę (pod koniec marca 1945 r.), natomiast Okinawę zdobyli 21 czerwca 1945 r. Podczas krwawych walk na Okinawie zginęło 12,5 tys. żołnierzy amerykańskich, straty japońskie były o wiele większe, szacuje się je na 95–130 tys. poległych i zaginionych oraz 100–130 tys. ofiar cywilnych.

Żołnierze amerykańscy próbujący zdobyć silnie ufortyfikowane pozycje japońskie na Iwo Jimie. Zwróć uwagę na ukształtowanie terenu, sprzyjało obrońcom czy atakującym?

Źródło: SevereFactor, Wikimedia Commons, licencja: CC BY-SA 4.0.

Żołnierze amerykańscy przechodzący obok ciała poległego żołnierza japońskiego. Zdjęcie wykonane w małej wiosce na Okinawie w kwietniu 1945 r.

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

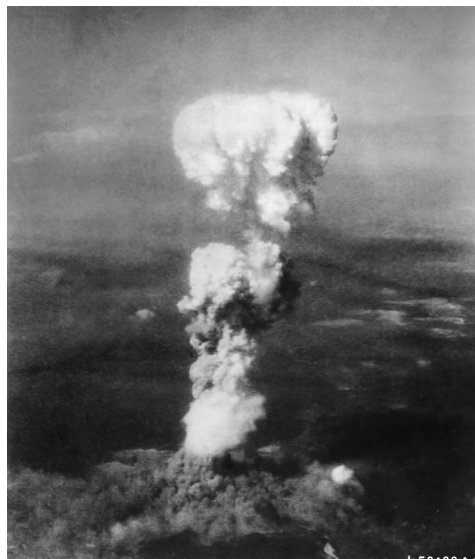
Uczestniczący w inwazji na Okinawę amerykański lotniskowiec „Bunker Hill” chwilę po tym, jak został zaatakowany przez dwa samoloty pilotowane przez kamikaze. Zginęły 372 osoby, 264 zostały ranne. Maj 1945 r.

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Śmiertelna broń – bomba atomowa

Chcąc uniknąć dalszych ofiar wśród swoich żołnierzy podczas inwazji na Wyspy Japońskie i jednocześnie jak najszybciej zakończyć wyniszczającą wojnę, Stany Zjednoczone zdecydowały się użyć nowej broni – [bomby atomowej](#). Stany Zjednoczone były wówczas jedynym państwem posiadającym taką broń i decyzja o jej użyciu w tamtych okolicznościach pozostaje kontrowersyjna do dziś.

6 sierpnia 1945 r. Amerykanie zrzucili bombę atomową na Hiroszimę. W ciągu dwóch tygodni zmarło tam od wybuchu i [choroby popromiennej](#) 150 tys. osób.

Grzyb atomowy po wybuchu bomby atomowej nad Hiroszimą 6 sierpnia 1945 r.

Źródło: George R. Caron, Wikimedia Commons, domena publiczna.

Hiroszima po ataku bombowym.

Opisz widoczne zniszczenia.

Źródło: U.S. Navy Public Affairs Resources Website, Wikimedia Commons, domena publiczna.

Bomba „Little Boy” (Mały chłopiec) z ładunkiem uranu zrzucona na Hiroszimę.

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Załoga (niekompletna) bombowca B-29 „Enola Gay”, który rzucił bombę „Little Boy”.

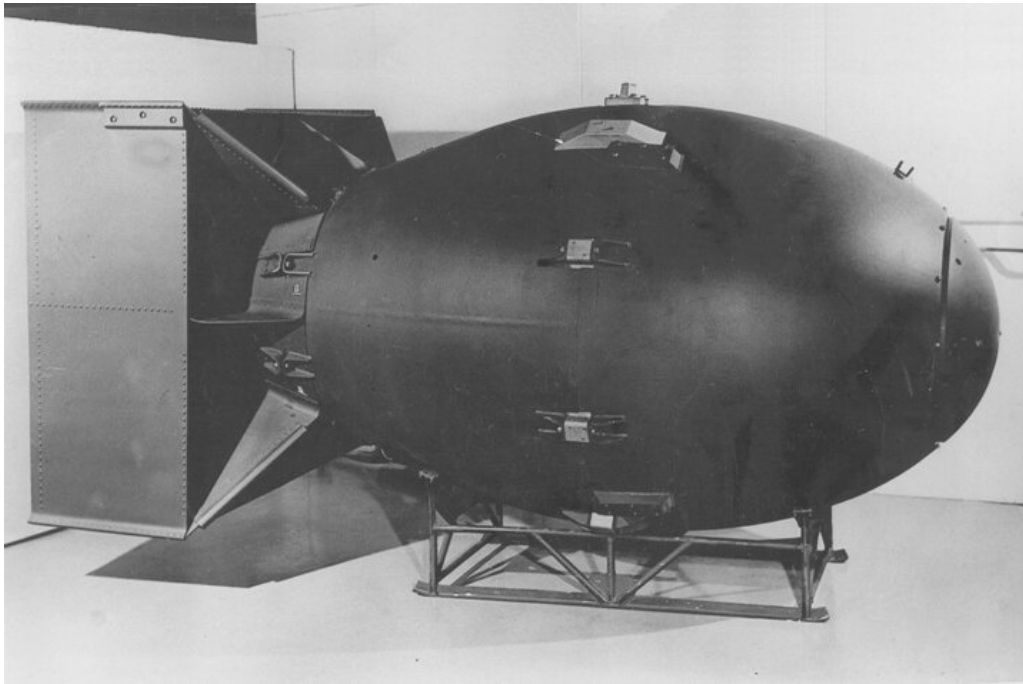
Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Druga amerykańska bomba jądrowa spadła na Nagasaki 9 sierpnia. Zginęło ok. 75 tys. osób. Oba miasta zostały w jednej chwili doszczętnie zniszczone.

Nagasaki po atakach atomowych.

Źródło: George Silk, Wikimedia Commons, domena publiczna.

Bomba „Fat Man” (Grubas, Tłuscioch) zrzucona na Nagasaki. O ile podczas bombardowania Hiroszimy wykorzystano bombę uranową, o tyle druga była bombą plutonową.

Źródło: U.S. Department of Defense, Wikimedia Commons, domena publiczna.

Dworzec w Nagasaki po ataku.

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Równocześnie (9 sierpnia) ZSRS wypowiedział wojnę Japonii i wkroczył na strategiczne tereny imperium japońskiego – do Mandżurii. Następnie zajął Koreę Północną i Sachalin. Był to cios dla japońskiej gospodarki, ponieważ wydobywano tam m.in. węgiel i rudę żelaza oraz produkowano stal i paliwo syntetyczne. W dodatku Japończycy przenieśli wcześniej do Mandżurii swoje fabryki, zagrożone amerykańskimi nalotami. W takiej sytuacji cesarz Hirohito zgodził się na bezwarunkową kapitulację Japonii, którą podpisał 2 września 1945 r.:

“ Akt kapitulacji Japonii podpisany na pokładzie pancernika „Missouri” w Zatoce Tokijskiej 2 IX 1945 r.

[...] Niniejszym ogłaszamy bezwarunkowe poddanie się Mocarstwom Sprzymierzonym Japońskiego Cesarskiego Sztabu Generalnego, wszystkich japońskich sił zbrojnych i wszystkich sił zbrojnych będących pod wpływem Japonii, gdziekolwiek one się znajdują. [...]

Niniejszym rozkazujemy Japońskiemu Cesarskiemu Sztabowi Generalnemu, aby natychmiast polecił dowódcom wszystkich japońskich sił zbrojnych i wszystkim siłom zbrojnym pod wpływem Japonii, gdziekolwiek by się one znajdowały, poddać się bezwarunkowo wraz ze wszystkimi podległymi im siłami zbrojnymi. [...]

O ile chodzi o zarząd państwem, to władza Cesarza i Rządu Japońskiego będzie uzależniona od Naczelnego Wodza Mocarstw Sprzymierzonych, który wyda wszelkie zarządzenia, jakie uzna za wskazane dla wprowadzenia w życie warunków kapitulacji.

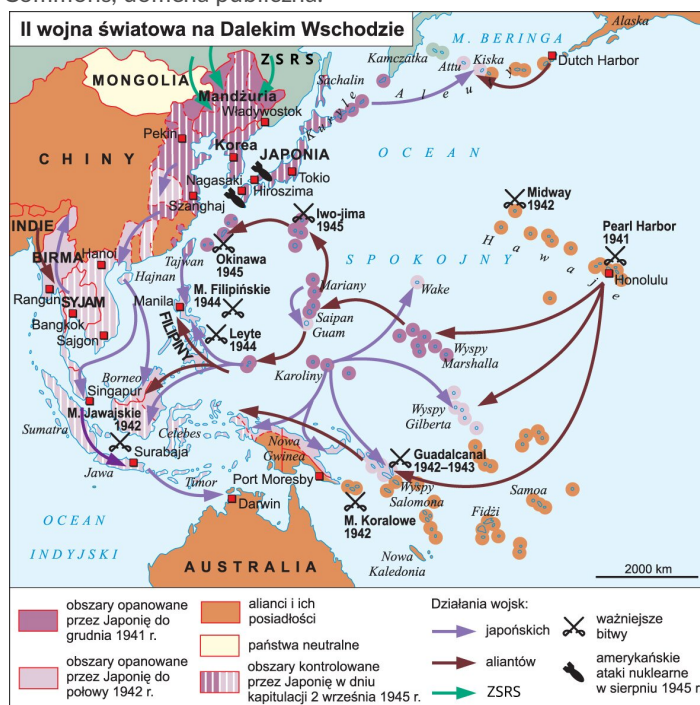
Źródło: Akt kapitulacji Japonii podpisany na pokładzie pancernika „Missouri” w Zatoce Tokijskiej 2 IX 1945 r., [w:] *Wiek XX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów*, oprac. S.B. Lenard, M. Sobańska-Bondaruk, Warszawa 1998, s. 237–238.

II wojna światowa została zakończona w cieniu atomowej apokalipsy.

Generał Umezu Yoshijiro podpisuje 2 września 1945 r. kapitulację w imieniu Cesarskiej Armii Japońskiej na pokładzie lotniskowca „Missouri”. Choć decyzja cesarza Hirohito była dla Japończyków świętością, to wielu wyższych oficerów nie potrafiło pogodzić się z kapitulacją i popełniło rytualne samobójstwo.

Źródło: Cross W G, Wikimedia Commons, domena publiczna.

II wojna światowa na Oceanie Spokojnym.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., Stentor, licencja: CC BY-SA 3.0.

Słownik

bomba atomowa

rodzaj bomby jądrowej; w bombie atomowej energia niszcząca wyzwalam jest w trakcie jednofazowych reakcji rozszczepienia jąder izotopów takich pierwiastków jak uran lub

pluton (w przeciwieństwie do bomby wodorowej, w przypadku której dochodzi do dwufazowej reakcji jądrowej)

choroba popromienna

choroba wywołana działaniem na organizm promieniowania jonizującego występującego w dużej dawce (np. podczas wybuchu jądrowego albo awarii reaktora jądrowego w elektrowni atomowej); może mieć przebieg przewlekły lub ostry, a w przypadku wysokiej dawki napromieniowania prowadzi do szybkiej śmierci

kamikaze

(jap. *shinpu* – boski wiatr) także: kamikadze, japoński żołnierz, pilot samolotu bojowego; poświęcał swoje życie w ataku samobójczym na nieprzyjaciela

taktyka żabich skoków

(ang. *leapfrogging* lub *island-hopping*) taktyka walki wymyślona przez gen. Douglasa MacArthura i wykorzystywana przez Siły Zbrojne Stanów Zjednoczonych w czasie wojny na Pacyfiku z Japończykami od 1943 r.; polegała na opanowywaniu po kolei strategicznie najważniejszych wysp na drodze do Japonii, przerywana przygotowaniem baz lotniczych i morskich na zdobytych terenach w celu zaatakowania następnego archipelagu, przyspieszyło to znacznie wygraną wojsk amerykańskich

Słowa kluczowe

II wojna światowa, walki na Pacyfiku, Hiroszima, Nagasaki, bomba atomowa, kapitulacja Japonii, przebieg II wojny światowej

Bibliografia

P. Johnson, *Historia świata od roku 1917 do lat 90-tych*, Warszawa 1992.

Najnowsza historia świata, t. 1, 1945–1963, pod red. A. Patka, J. Rydla, J.J. Węca, Kraków 2000.

K. Michałek, *Amerykańskie stulecie. Historia Stanów Zjednoczonych Ameryki 1900–2001*, Warszawa 2004.

J. Tyszkiewicz, E. Czapiewski, *Historia powszechna. Wiek XX*, Warszawa 2010.

Film edukacyjny

Polecenie 1

Obejrzyj film, a następnie wykonaj polecenia.

Film dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DQn0WDtMa>

Film nawiązujący do treści materiału

Polecenie 2

Wyjaśnij, co skłoniło Amerykanów do użycia broni masowego rażenia przeciwko Japonii.

Twoja odpowiedź

Polecenie 3

Opisz psychologiczny aspekt wykorzystania bomby atomowej przez Amerykanów.

Twoja odpowiedź

Audiobook + Sprawdź się

Polecenie 1

Wysłuchaj nagrania tekstu przemówienia japońskiego cesarza Hirohito, a następnie wykonaj kolejne polecenia i ćwiczenia.

Audiobook można wysłuchać pod adresem: <https://zpe.gov.pl/b/P44bxwLDr>

Hirohito, Przemówienie do narodu (nadane przez japońskie radio 15 sierpnia 1945 r.)

Do naszych dobrych i wiernych poddanych:

Po dogłębnym rozważeniu ogólnych tendencji na świecie i warunków, w jakich znalazło się dziś nasze cesarstwo, postanowiliśmy rozstrzygnąć obecną sytuację, sięgając po środek nadzwyczajny.

Poleciliśmy naszemu rządowi, by zakomunikował rządowi Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Chin i Związku Radzieckiego, że nasze Cesarstwo przyjmuje warunki sformułowane w ich wspólnej deklaracji.

Starania o wspólne dobro i szczęście wszystkich narodów oraz o bezpieczeństwo i pomyślność wszystkich naszych poddanych są uroczystym zobowiązaniem, które zostało nam przekazane przez naszych Cesarskich Przodków i które leży nam na sercu.

Rzeczywiście, wypowiedzieliśmy wojnę Ameryce i Wielkiej Brytanii powodowani szczerym pragnieniem zapewnienia ochrony Japonii i stabilizacji we wschodniej Azji. Zdecydowanie nie chcieliśmy naruszać suwerenności innych narodów ani nie pragnęliśmy zdobyć terytorialnych.

Ale mijają już prawie cztery lata tej wojny. Mimo największych wysiłków nas wszystkich – walecznych zmagania sił lądowych i morskich, gorliwości i wytrwałości tych, którzy służą naszemu państwu, poświęcenia stu milionów naszych poddanych – wojna nie potoczyła się tak, by przynieść pożytek Japonii, jednocześnie wszystkie tendencje na świecie nie sprzyjają obecnie interesom naszego państwa. Co więcej, wróg sięgnął po nową, najokrutniejszą bombę, której siła niszczenia jest przeogromna i której ofiarami padło wielu niewinnych ludzi. Gdybyśmy kontynuowali walkę, doprowadziłoby to nie tylko do ostatecznego upadku i unicestwienia japońskiego narodu, lecz również do całkowitego zniszczenia ludzkiej cywilizacji. [...]

Niech cały naród trwa jak jedna wielka rodzina, z pokolenia na pokolenie, w niewzruszonej wierze w niezniszczalność swej boskiej ziemi, świadom brzemienia odpowiedzialności, jaka na nim spoczywa, i długiej drogi, jaka go czeka. Zjednoczcie swe wszystkie siły, aby poświęcić się budowaniu przyszłości. Rozwijajcie w sobie prawość i szlachetność ducha, pracujcie wytrwale, abyście mogli powiększać przyrodzoną chwałę Cesarskiego Państwa i dotrzymywać kroku całemu światu na drodze postępu.

Rozkazujemy wszystkim naszym poddanym, aby postępowali zgodnie z naszymi życzeniami.

Źródło: Hirohito, Przemówienie do narodu, nadane przez japońskie radio 15 sierpnia 1945 roku, przeł. Jerzy Bokłażec, [w:] *Wielkie mowy historii, t. III: Od Hitlera do Eisenhowera, Polityka 2006.*

Polecenie 2

Na podstawie treści przemówienia cesarza Hirohito przedstaw, w jaki sposób władca Japonii opisuje przyczyny przystąpienia kraju do II wojny światowej.

Twoja odpowiedź

Polecenie 3

Podaj, jaki fakt wpłynął bezpośrednio na decyzję cesarza o kapitulacji.

Twoja odpowiedź

Ćwiczenie 1

Ułóż wymienione wydarzenia w kolejności chronologicznej.

walki o Okinawę oraz Iwo Jimę

bitwa o Guadalcanal

zrzucenie bomby na Hiroszimę

bitwa o Midway

podpisanie przez Japonię kapitulacji

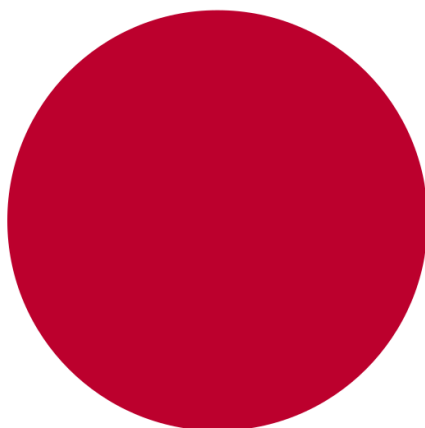

atak Japonii na Pearl Harbor

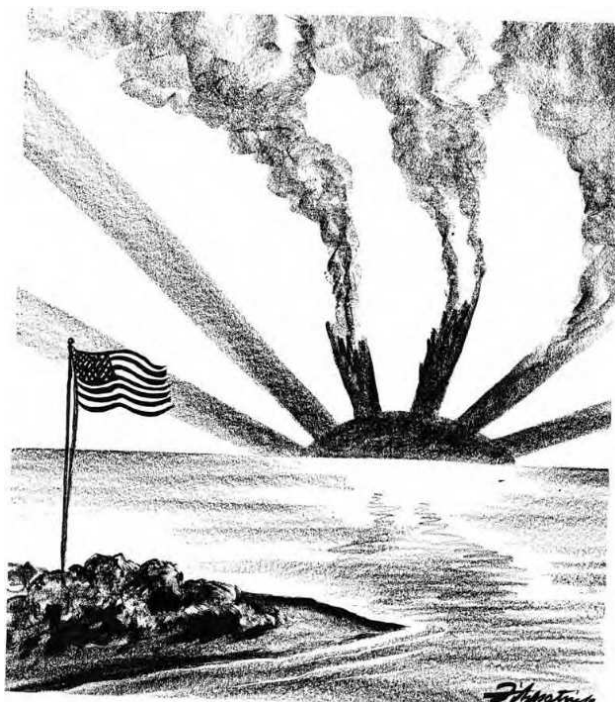
Zapoznaj się z poniższymi materiałami źródłowymi, a następnie wykonaj polecenie.

Źródło A

Flaga Japonii (jap. Nisshō-ki – flaga wschodzącego słońca albo Hi-no-maru – okrąg słońca/dysk słońca).
Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

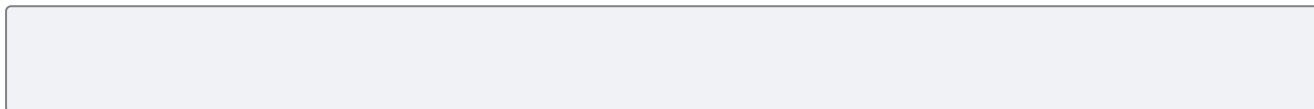
Źródło B

Wschodzące słońce nad Midway.

Źródło: dostępny w internecie: digital.shsmo.org, domena publiczna.

Określ, czy istnieje związek między źródłami A i B. Uzasadnij odpowiedź i wyjaśnij znaczenie rysunku.

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for the user to write their answer and justification.

Zapoznaj się z poniższymi tekstami źródłowymi, a następnie wykonaj polecenie.

Tekst A

“ Z ustaleń konferencji w Jałcie 4–11 lutego 1945 roku

Stalin zobowiązał się do przystąpienia w dwa do trzech miesięcy po kapitulacji Niemiec do wojny z Japonią, w zamian za co otrzymał obietnicę m.in. utrzymania status quo w Mongolii Zewnętrznej, przywrócenia praw utraconych przez Rosję w 1904 roku, dotyczących Południowego Sachalinu i Port Arthur, oraz przejęcia przez ZSRR Wysp Kurylskich.

Źródło: *Z ustaleń konferencji w Jałcie 4–11 lutego 1945 roku*, dostępny w internecie: historiamniejznanaizapomniana.wordpress.com [dostęp 16.06.2020 r.].

Tekst B

“ Końcowa faza wojny na Pacyfiku

Ostateczny plan obrony terytorium Japonii, „Operacja Decyzja”, przewidywał użycie 10 tys. samolotów samobójczych [...], 53 dywizje piechoty i 25 brygad; 2 mln 350 tys. wyszkolonych żołnierzy miało walczyć na plażach przy wsparciu 4 mln cywilnych pracowników armii i marynarki oraz 28 mln milicji cywilnej. W skład uzbrojenia miały wchodzić m.in. bambusowe włócznie, łuki i strzały. [...] Dowódcy wojsk alianckich obliczali, że jeśli inwazja na Japonię będzie konieczna, to muszą się spodziewać po swojej stronie około miliona zabitych i rannych. A ilu straciłoby życie po stronie japońskiej? Przyjmując za podstawę obliczeń dotychczasowy stosunek strat, byłaby to liczba

rzędu 10-20 mln. [...] Drugą bombę, plutonową, zrzucono 9 sierpnia, nie na pierwotnie wyznaczony cel (którego pilot nie mógł znaleźć), ale na alternatywny. Przez okrutną ironię losu stało się nim chrześcijańskie miasto Nagasaki, ośrodek oporu przeciw *shinto*. Zginęło tego dnia 74 800 osób.

Źródło: *Końcowa faza wojny na Pacyfiku*, [w:] P. Johnson, *Historia świata od roku 1917 do lat 90-tych*, Warszawa 1992, s. 568–569.

Tvoja odpowiedź

Dla nauczyciela

Autor: Joanna Kalinowska

Przedmiot: Historia

Temat: Koniec wojny na Pacyfiku – Hiroszima i Nagasaki

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Zakres podstawowy

XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Uczeń:

3) sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne);

Zakres rozszerzony

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Uczeń: spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

1) charakteryzuje przebieg działań wojennych na Dalekim Wschodzie i na innych frontach II wojny światowej;

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- omawia przebieg walk na Pacyfiku w latach 1943–1945;

- wyjaśnia, czym była taktyka żabich skoków oraz jakie zadanie mieli kamikaze;
- tłumaczy decyzję o wykorzystaniu przez Stany Zjednoczone bomb jądrowych i jej skutki;
- opisuje skutki zwycięstwa Stanów Zjednoczonych w wojnie na Pacyfiku.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych;
- analiza materiału źródłowego (porównawcza);
- dyskusja.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda;
- telefony z dostępem do internetu.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. **Przygotowanie do zajęć.** Nauczyciel loguje się na platformie i udostępnia uczniom e-materiał „Koniec wojny na Pacyfiku – Hiroszima i Nagasaki”. Prosi uczestników zajęć o zapoznanie się z tekstem w sekcji „Przeczytaj” i multimedium w sekcji „Film edukacyjny” tak, aby podczas lekcji mogli w niej aktywnie uczestniczyć i wykonywać polecenia.
2. Chętni/wybrani uczniowie przygotowują prezentację na podstawie informacji zawartych w sekcji „Przeczytaj”.

Faza wstępna:

1. Nauczyciel wyświetla na tablicy temat i cele lekcji oraz przybliża je uczniom.

2. Raport z przygotowań. Nauczyciel za pomocą dostępnego w panelu użytkownika raportu sprawdza przygotowanie uczniów do lekcji, m.in. kto zapoznał się z udostępnionym e-materiałem. Prowadzący zadaje uczniom pytanie o umiejscowienie tematu lekcji w czasie. Pyta: W jakim okresie się znajdujemy? Co ważnego działo się wcześniej?

Faza realizacyjna:

1. Nauczyciel przypomina o prezentacjach przygotowanych przez uczniów przed lekcją. Poleca wybranej osobie (lub ochotnikowi) zaprezentowanie swojej pracy przed resztą klasy. Po prezentacji uczniowie krótko o niej dyskutują, dodają informacje, które ich zdaniem warto uwzględnić. Prowadzący może korygować odpowiedzi i uzupełniać informacje, a także ocenić prezentację.
2. **Praca z multimedium („Film edukacyjny”).** Nauczyciel przypomina, że uczniowie przed lekcją mieli zapoznać się z filmem edukacyjnym poświęconym walkom na Pacyfiku podczas II wojny światowej. Prosi uczniów, by podzielili się na dwie grupy. Informuje, że będą uczestniczyć w dyskusji na temat: Czy zgadzasz się z opinią, że decyzja o zrzuconiu przez Amerykanów bomb atomowych na Japonię była wyborem „mniejszego zła”? Wyjaśnia, że ten typ dyskusji określany jest jako akwarium. Nauczyciel informuje, że pierwsza grupa siada w kręgu i dyskutuje na zadany temat. W tym samym czasie druga grupa zajmuje miejsca dookoła i obserwuje przebieg dyskusji. Jej zadaniem jest analiza doboru i skuteczności argumentów, przestrzegania zasad i ogólnego przebiegu debaty. Nauczyciel wyznacza dokładny czas dyskusji. Nauczyciel przypomina też zasady obowiązujące w czasie dyskusji, należy np. mówić zwięźle i na temat, nie obrażać innych, nie przerywać innym, nie podnosić głosu, słuchać uważnie wypowiedzi innych itp.
3. Dyskusja. Po zakończeniu debaty nauczyciel prosi wybranych lub chętnych uczniów o ocenienie umiejętności prowadzenia dyskusji, trzymania się tematu, doboru argumentów itp. kolegów z grupy dyskutującej.
4. **Praca z drugim multimedium („Audiobook + Sprawdź się”).** Nauczyciel odtwarza nagranie i czyta polecenie 2: „Na podstawie treści przemówienia cesarza Hirohito przedstaw, w jaki sposób władca Japonii opisuje przyczyny przystąpienia kraju do II wojny światowej” i prosi uczniów, aby wykonali je w parach. Następnie wybrana osoba prezentuje propozycję odpowiedzi, a pozostali uczniowie się do niej ustosunkowują. W podobny sposób uczniowie wykonują polecenie 3: wskazują, jaki fakt wpłynął bezpośrednio na decyzję o kapitulacji. Nauczyciel w razie potrzeby uzupełnia odpowiedzi.

Faza podsumowująca:

1. Na koniec zajęć nauczyciel raz jeszcze wyświetla na tablicy interaktywnej lub przy użyciu rzutnika temat lekcji i cele zawarte w sekcji „Wprowadzenie”. W kontekście

wyświetlonych treści prosi uczniów o rozwinięcie zdania: Na dzisiejszych zajęciach nauczyłem się/nauczyłam się...

Praca domowa:

1. Wykonaj polecenie nr 2 z sekcji „Film edukacyjny”.
2. Wykonaj ćwiczenia nr 1, 2 i 3 z sekcji „Audiobook + Sprawdź się”.

Materiały pomocnicze:

P. Johnson, *Historia świata od roku 1917 do lat 90-tych*, Warszawa 1992.

Najnowsza historia świata, t. 1, 1945–1963, pod red. A. Patka, J. Rydla, J.J. Węca, Kraków 2000.

K. Michałek, *Amerykańskie stulecie. Historia Stanów Zjednoczonych Ameryki 1900–2001*, Warszawa 2004.

J. Tyszkiewicz, E. Czapiewski, *Historia powszechna. Wiek XX*, Warszawa 2010.

Wskazówki metodyczne:

Uczniowie mogą przed lekcją zapoznać się z informacjami w sekcji „Film edukacyjny” i wykonać dołączone do niego polecenia; wówczas w trakcie fazy realizacyjnej uczniowie czytają swoje propozycje odpowiedzi.